

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Aleše Roztočila a soudců Mgr. Petry Weissové a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobce: **M. A.**, zast. Mgr. Helenou Tomiškovou, advokátkou, se sídlem T. G. Masaryka 593, Slatiňany, proti žalovanému: **Krajský úřad Pardubického kraje**, se sídlem Komenského nám. 125, Pardubice, za účasti osoby zúčastněné na řízení: S. A., proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 6. 2017, č. j. KrÚ 40311/ODSH/2017/Sv, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích ze dne 19. 1. 2018, č. j. 52 A 65/2017 - 39,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích ze dne 19. 1. 2018, č. j. 52 A 65/2017 - 39, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

I.

[1] Obecní úřad Vojtěchov (dále jen „správní orgán prvního stupně“) rozhodnutím ze dne 19. 12. 2013, č. j. 282/2012/4, (dále jen „rozhodnutí ze dne 19. 12. 2013“), na základě žalobcovy žádosti podle § 142 správního řádu deklaroval, že pozemky parc. č. X, X, X a X v k. ú. V. u H. jsou účelovou komunikací podle § 7 odst. 1 zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích (dále jen „zákon o pozemních komunikacích“), a tato komunikace je veřejně přístupná. Stejně rozhodl uvedeným rozhodnutím i ohledně pozemku parc. č. X v k. ú. V. u H. (všechny označené nemovitosti dále také jen „dotčené pozemky“). Odvolání jednoho z vlastníků dotčených pozemků žalovaný rozhodnutím ze dne 4. 4. 2014, č. j. KrÚ 23045/ODSH/2014/Sv, (dále jen „rozhodnutí ze dne 4. 4. 2014“), zamítl a rozhodnutí správního orgánu prvního stupně potvrdil.

[2] Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích rozsudkem ze dne 13. 11. 2014, č. j. 52 A 43/2014 - 67, rozhodnutí ze dne 4. 4. 2014 zrušil a věc vrátil žalovanému

k dalšímu řízení. Uložil žalovanému zabývat se otázkou nezbytné komunikační potřeby ve smyslu nálezu Ústavního soudu ze dne 9. 1. 2008, sp. zn. II. ÚS 268/06, resp. vyjasnit, zda k nemovitostem ve vlastnictví žalobce (stavebním parcelám č. X, X, X s domem č. p. X a zemědělským pozemkům parc. č. X, X, X, X, X, X a X v k. ú. V. u H.; dále také jen „nemovitosti ve vlastnictví žalobce“) nevede jiná alternativní cesta, než přes dotčené pozemky, a zda se při užívání dotčených pozemků jednalo výlučně o výkon práva odpovídající věcnému břemeni, které svědčilo konkrétním právním předchůdcům žalobce, či zda se jednalo o veřejné užívání cesty, a pokud ano, zda se jednalo o pokojné užívání, či zda bylo takové užívání od počátku sporováno vlastníky dotčených pozemků.

[3] V dalším řízení žalovaný rozhodnutím ze dne 9. 2. 2015, č. j. KrÚ 9280/ODSH/2015/Sv, zrušil rozhodnutí správního orgánu prvního stupně ze dne 19. 12. 2013 a vrátil mu věc k novému projednání. V něm správní orgán prvního stupně rozhodnutím ze dne 24. 2. 2017, č. j. 282/2012/4, (dále jen „rozhodnutí ze dne 24. 2. 2017“) podle § 142 správního řádu deklaroval, že pozemky parc. č. X, X, X a X v k. ú. V. u H., jakož i pozemek parc. č. X v k. ú. V. u H., nejsou účelovými komunikacemi podle § 7 odst. 1 zákona o pozemních komunikacích a tyto komunikace nejsou veřejně přístupné, neslouží široké veřejnosti.

[4] Proti rozhodnutí ze dne 24. 2. 2017 podal žalobce odvolání, které žalovaný v záhlaví uvedeným rozhodnutím (dále jen „napadené rozhodnutí“) zamítl a rozhodnutí potvrdil. Ve shodě se správním orgánem prvního stupně dospěl k závěru, že je zde alternativní cesta pro přístup k nemovitostem ve vlastnictví žalobce, vedoucí namísto přes dotčené pozemky ve vlastnictví třetích osob po komunikaci na pozemku parc. č. X v k. ú. V. u H. (dále také jen „alternativní cesta“), která je ve vlastnictví obce Vojtěchov.

II.

[5] Žalobce se bránil napadenému rozhodnutí žalobou u Krajského soudu v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích (dále jen „krajský soud“). Ten shora označeným rozsudkem (dále také jen „napadený rozsudek“) žalobu zamítl.

[6] Krajský soud poté, co vyložil, že stěžejní spornou otázkou je posouzení nezbytné komunikační potřeby žalobce ve vztahu k nemovitostem v jeho vlastnictví, dal správním orgánům za pravdu, že ačkoliv je alternativní cesta desetkrát delší, než cesta vedoucí přes pozemky parc. č. X, X, X, X, ve výsledku se jedná pouze o rozdíl v délce 200 metrů, který není osobními vozy či vozy zemědělské techniky nezvládnutelný. Stejně jako žalovaný, i krajský soud uvedl, že se nejedná o takovou překážku, aby v jejím důsledku muselo dojít k omezení vlastnického práva třetích osob k dotčeným pozemkům ve prospěch žalobce. S ohledem na relevantní judikaturu krajského soudu dovodil, že v případě existence alternativních způsobů, jak lze dosáhnout komunikačního spojení nemovitostí ve vlastnictví žalobce, je třeba dát přednost těm, jež neomezují vlastnické právo.

[7] K žalobcově námitce, že alternativní cesta se v zimním období neudrží, je několik měsíců neschůdná a nesjízdná a také nedostatečně široká (v nejužším úseku je šíře cesty 3,30 metrů, nejde rozšířit a zemědělské stroje široké 3,80 metrů nemohou touto cestou

pokračování

projet), krajský soud uvedl, že komunikace na pozemku par. č. X byla v nejužším místě (širokém 2,4 metrů v místě obíhajícím kolem domu č. p. X na stavební parcele č. X) opravena a v současné době je na tomto místě široká 4,20 metrů, tedy dostatečná i pro průjezd zemědělských strojů. Krajský soud shrnul, že příjezd k nemovitostem ve vlastnictví žalobce alternativní cestou je sice obtížnější, avšak nikoliv nemožný, a vzhledem k charakteru zpřístupňovaných pozemků dostačující.

[8] Žalobcovy obavy z horší sjízdnosti alternativní cesty v zimě krajský soud nesdílel. Poukázal na to, že cesta přes dotčené pozemky ve vlastnictví fyzických osob v zimě nebude udržována technickými službami obce, na rozdíl od alternativní cesty vedoucí na pozemku parc. č. 1959/1, který je ve vlastnictví obce; ta je schopna její údržbu v zimních měsících zajistit.

[9] Vzhledem ke skutečnosti, že podmínka nezbytné komunikační potřeby přes dotčené pozemky k nemovitostem ve vlastnictví žalobce nebyla splněna, krajský soud shledal bezpředmětným zkoumat další hlediska pro posouzení veřejné přístupné účelové komunikace ve smyslu § 7 odst. 1 zákona o pozemních komunikacích, jež v napadeném rozsudku vymezil (srov. dále odst. [22]).

[10] Krajský soud závěrem shrnul, že napadené rozhodnutí považuje za dostatečně odůvodněné, správní orgány řádně zhodnotily rozhodné skutečnosti a rozhodovaly na základě řádně zjištěného skutkového stavu, v řízení ani nevyplynula potřeba dalšího dokazování.

III.

[11] Proti napadenému rozsudku žalobce (dále jen „stěžovatel“) nyní brojí kasační stížností z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. Navrhuje napadený rozsudek zrušit a věc vrátit krajskému soudu k dalšímu řízení.

[12] Stěžovatel namítá, že alternativní cesta na pozemku parc. č. 1959/1 nezajišťuje plnohodnotné komunikační spojení k nemovitostem v jeho vlastnictví, ať už pro přístup k stavebním parcelám č. X, X, X s domem č. p. X nebo pro spojení k zemědělským pozemkům parc. č. X, X, X, X, X, X a X, k nimž pro nedostatečnou šíři alternativní cesty po celé její délce nemohou projet zemědělské stroje. Jedinou možnou cestou k nemovitostem v jeho vlastnictví je dle stěžovatele již po desetiletí cesta vedoucí přes dotčené pozemky (parc. č. X, X, X a X) ve vlastnictví fyzických osob. K cestě vedoucí přes pozemek parc. č. X taktéž ve vlastnictví fyzické osoby se stěžovatel v kasační stížnosti výslovně nevyjádřil (poznámka Nejvyššího správního soudu).

[13] Shodně jako v žalobě stěžovatel i v kasační stížnosti opětovně tvrdí, že k nemovitostem v jeho vlastnictví nelze alternativní cestu využít v zimním období, neboť je zcela neprůjezdná, nesjízdná a zavátá a podle nařízení obce Vojtěchov a potvrzení starosty obce ze dne 31. 1. 2017 se tato alternativní cesta v zimním období neudržuje. V důsledku toho se pak zejména k domu č. p. X na pozemku parc. č. st. X nedostane záchranná služba, hasiči, popeláři ani poštovní doručovatel. Dle stěžovatele není v silách obyvatel domu č. p. X osobně udržovat 200 metrů dlouhý úsek cesty vedoucí k uvedenému

domu po komunikaci na pozemku parc. č. 1959/1, která má být onou alternativou. S ohledem na její absolutní nepoužitelnost v době nepříznivých klimatických podmínek tudíž nelze podle stěžovatele hovořit o cestě na pozemku parc. č. 1959/1 jako o plnohodnotné alternativě ve smyslu rozsudku kasačního soudu ze dne 16. 3. 2010, č. j. 5 As 3/2009 - 76.

[14] Stěžovatel nesouhlasí ani s úvahou krajského soudu, že údržba alternativní cesty ve vlastnictví obce v zimních měsících probíhá podle § 3 zákona o pozemních komunikacích, a i proto je jako komunikační spojení k nemovitostem v jeho vlastnictví vhodnější. Stejně tak nepovažuje za správný závěr krajského soudu o tom, že *„přístup v letních měsících je k nemovitostem bez problémů umožněn po alternativní cestě, v zimních měsících je přístup komplikovanější a obtížný, přesto není nemožný.“* Právě vzhledem k uvedenému komplikovanému přístupu v zimním období nejde v případě alternativní cesty o plnohodnotné komunikační spojení, které by stěžovateli zajišťovalo přístup k nemovitostem v jeho vlastnictví vždy a za všech okolností.

[15] Ačkoliv krajský soud dovodil, že alternativní cesta přes pozemek parc. č. 1959/1 je možná s ohledem na jeho rozšíření v nejužším místě, stěžovatel uvádí, že podle skutkového stavu zjištěného správními orgány byla oprava této komunikace provedena až na jejím konci u nemovitosti č. p. X (na pozemku parc. č. st. X) a veškerá zemědělská technika o šířce nejméně 3,8 m se až do tohoto bodu právě pro zúžení na jiném místě (mezi stavební parcelou č. X a pozemkovou parcelou parc. č. X) nedostane, což namítal již v odvolacím řízení.

[16] Stěžovatel zdůrazňuje, že krajským soudem ze správního spisu převzaté závěry o tom, že v daném nejužším místě [mezi nemovitostí č. p. X a pozemkem parc. č. X] je komunikace po opravě široká 4,20 metrů a zemědělská technika tedy tímto nejužším místem projede, jsou nesprávné. Místo, které brání průjezdu zemědělských strojů, se nachází v jiném úseku alternativní cesty, a to mezi st. parcelou č. X a pozemkovou parcelou č. X. Správní orgány se však profilem komunikace na pozemku parc. č. 1959/1 vůbec nezabývaly, ačkoliv na to stěžovatel poukazoval. Krajský soud tudíž zmatečně označil jako problematické zúžení zcela jiné místo alternativní cesty a žalobní argumentací stěžovatele týkající se nejužšího místa či úseku této komunikace se nezabýval.

[17] Stěžovatel má za to, že krajský soud nesprávně zjistil skutkový stav a zatížil své řízení vadou. Nadto neprovedl důkaz místním šetřením za účelem spolehlivého zjištění skutkového stavu, které stěžovatel v řízení o žalobě navrhoval.

IV.

[18] Žalovaný ani osoba zúčastněná na řízení svého práva vyjádřit se ke kasační stížnosti nevyužili.

V.

[19] Nejvyšší správní soud nejprve přistoupil k posouzení formálních náležitostí kasační stížnosti. Kasační stížnost byla podána včas a směřuje proti rozhodnutí, vůči němuž je

pokračování

kasační stížnost přípustná. Stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadené rozhodnutí vzešlo a jedná za něj osoba oprávněná podle § 105 odst. 2 s. ř. s. Kasační stížnost je tedy přípustná.

[20] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadený rozsudek netrpí vadami, k nimž je povinen přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

[21] Kasační stížnost je důvodná.

[22] Nejvyšší správní soud předesílá, že krajský soud nepochybil při vymezení znaků veřejně přístupné účelové komunikace, již s odkazem na relevantní judikaturu vymezil jako komunikaci, jež slouží jako přístup a/nebo příjezd k nemovitostem; byla a je patrná v terénu; existuje souhlas vlastníků pozemků a/nebo jejich předchůdců s užitím; je zde nezbytná komunikační potřeba (srov. druhý odst. na straně 4 napadeného rozsudku).

[23] Krajský soud úvahy vyjádřené v napadeném rozsudku založil také na přílehavé judikatuře, ať již Ústavního soudu (již citovaný nálezn sp. zn. II. ÚS 268/06) či judikatuře Nejvyššího správního soudu (rozsudek ze dne 16. 5. 2011, č. j. 2 As 44/2011 - 99), jakož i Nejvyššího soudu (rozsudek ze dne 16. 5. 2013, sp. zn. 22 Cdo 2178/2012) a logicky se prvořadě věnoval sporné otázce, zda se cesta na pozemku parc. č. 1959/1 v k. ú. Vojtěchov u Hlinska dá považovat za rozumnou alternativní cestu, a tudíž není naplněn požadavek nezbytné komunikační spojnice nemovitostí ve vlastnictví stěžovatele vedoucí přes dotčené pozemky. Krajský soud totiž správně usoudil, že pokud by tato sporná otázka byla vyřešena ve prospěch existence alternativní cesty, bylo by nadbytečné se zabývat dalšími pojmovými znaky veřejně přístupné účelové komunikace, jak jsou výše výtčeny. Zcela přílehavě v této souvislosti citoval ze shora označeného rozsudku Nejvyššího soudu, že „[m]á-li ten, kdo účelovou komunikaci využívá, možnost jiného přístupu, byť méně komfortního, nicméně ještě postačujícího, není tu naléhavá komunikační potřeba, a tudíž ani právo obecného užívání účelové komunikace.“ Těmto východiskům, na nichž krajský soud založil své úvahy, nelze ničeho vytknout.

[24] Přes právě uvedené však krajský soud pochybil, dovodil-li již nyní, že rozumnou alternativou pro zajištění přístupu k nemovitostem ve vlastnictví stěžovatele je namísto cesty po dotčených pozemcích parc. č. X, X, X a X (a také parc. č. X) cesta vedoucí na pozemku parc. č. 1959/1 ve vlastnictví obce. Tato úvaha krajského soudu totiž vycházela z neúplného posouzení skutkového stavu věci, a byla tak přinejmenším předčasná.

[25] Krajský soud při posouzení, zda alternativní cesta na pozemku parc. č. 1959/1 zajišťuje komunikační spojení k nemovitostem ve stěžovatelově vlastnictví, vyšel z úvah správního orgánu prvního stupně, jemuž následně přitakal i žalovaný. Vzhledem k žalobní argumentaci však krajský soud tuto otázku pojednal neúplně, a v tom je stěžovateli třeba přitakat.

[26] K právě uvedenému však Nejvyšší správní soud současně dodává, že stěžovatel teprve v žalobě upřesnil a jednoznačně formuloval svoje předchozí ve správním řízení

uplatněné námitky týkající se šíře alternativní cesty na pozemku parc. č. 1959/1 a v důsledku toho její neprůjezdnosti zemědělskými stroji. To byl důvod, proč též žalovaný částečně svoji argumentaci k těmto námitkám uplatnil teprve v řízení o žalobě (viz odst. [35]).

[27] V odvolání proti rozhodnutí správního orgánu prvního stupně totiž stěžovatel pouze obecně namítal, že „[d]ále chci k této zamýšlené alternativní cestě uvést tu skutečnost, že obilní kombajn má šíři 3,80 m, tak, že uvedeným zúžením o šířce 3,30 m zřejmě neprojde.“ V odvolání však neupřesnil místo onoho zúžení o šířce 3,3 m. Žalovaný k tomu v napadeném rozhodnutí odkázal na odůvodnění rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, který se šířkou alternativní cesty zabýval na straně 6 rozhodnutí ze dne 24. 2. 2017 a uvedl, že „[k]omunikace na p.p.č. 1959/1 byla široká cca 3,3 m, avšak v místě, kde tato komunikace probíhá kolem domu č.p.X (st. X), byl průjezdní profil komunikace, především díky přesahujícímu okapu domu, snižen z cca 3,3 m na 2,4 m v šířce a výšce cca 2,4 m, což neumožňovalo průjezd zemědělské techniky ani většího nákladního vozidla. Následně po tomto místním šetření obecní úřad provedl opravu komunikace 1959/1 (s finanční spoluúčastí bratrů M., jak bylo dohodnuto při místním šetření) v nejužším místě. V současné době je komunikace 1959/1 u budovy čp. X široká 420 cm a přístup na pozemek p. č. X široký 400 cm. Z toho vyplývá, že pro přístup k pozemkům p. č. X, X, X a st. p. č. X mohou žadatelé používat pozemek p. č. X, který je ve vlastnictví pana A. Na základě těchto zjištěných skutečností správní orgán neshledal nutnou, ničím nenahraditelnou a nezbytnou komunikační potřebu cesty na pozemcích p. č. X, X, X a X v KÚ V. u H. (...).“ Tento závěr považoval žalovaný za správný a zdůraznil, že v nejužším místě není alternativní cesta široká 3,3 m, jak namítal stěžovatel, nýbrž 4,2 m.

[28] Nejvyšší správní soud však nepřehlédl, že stěžovatel následně v žalobě svoji výše uvedenou obecnou odvolací námitku upřesnil a namítal, že cesta na pozemku parc. č. 1959/1 je „nedostatečně široká v celé její délce, kdy v nejužším úseku mezi stavební parcelou č. X, jejíž součástí je stavba stodoly s obvodovou zdí na hranici pozemku, a protější pozemkovou parcelou č. X je maximální šíře cesty 3,30 m a nejde rozšířit. Pro přístup k obhospodařovaným zemědělským pozemkům č. X, X, X, X, X a X, které se nacházejí až za tímto zúžením, zemědělské stroje vzhledem ke své šířce 3,80 m nemohou projet (...).“ (zvýraznění přidal soud).

[29] Vypořádání uvedené žalobní námitky krajský soud provedl ve shodě se správními orgány, s nimiž se ztotožnil (srov. citace v odst. [27]). Přehlédl však, že stěžovatel v žalobě zpochybňuje šířku alternativní cesty po celé její délce, výslovně namítá její nedostatečnou šíři 3,3 m, a v důsledku toho její neprůjezdnost pro zemědělské stroje o šířce 3,8 m a konkrétně poukazuje na jiné určité místo této alternativní cesty, než kterým se zabývaly správní orgány a poté i krajský soud. Z uvedené žalobní námitky vyplývá, že podle stěžovatele je alternativní cesta úzká (tj. široká pouze 3,3 m) pro průjezd zemědělské techniky (o šířce 3,8 m) mimo jiné mezi stavební parcelou č. X a protější pozemkovou parcelou č. X, tj. v jiném místě, než o němž pojednaly správní orgány a posléze i krajský soud.

[30] Dosud tak není postaveno na jisto, zda stěžovatelovými zemědělskými stroji je alternativní cesta průjezdná po celé její délce a zejména také v místě, na něž stěžovatel poukazoval v žalobě, tj. mezi stavební parcelou č. X a protější pozemkovou parcelou č. X. Uvedený úsek se podle situace, která je zjevná ze správního spisu, nachází na pozemku

pokračování

parc. č. 1959/1 před místem, z něhož by byly přístupné nemovitosti ve vlastnictví stěžovatele. Tudíž pokud by právě v důsledku malé šíře tohoto místa (nebo kteréhokoliv jiného v úseku před provedeným rozšířením cesty na pozemku 1959/1 u budovy č. p. X) nebyly nemovitosti stěžovatele po cestě na pozemku parc. č. 1959/1 dostupné, nemuselo by se o alternativní cestu jednat.

[31] Touto otázkou se však krajský soud nezabýval, ač ji stěžovatel v žalobě výslovně namítal. Nejvyšší správní soud v této souvislosti podotýká, že z výše citovaného odůvodnění obsaženého v rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, které jako přílehlavé převzal i krajský soud v napadeném rozsudku, vyplývá, že „*komunikace na p.p.č. 1959/1 byla široká cca 3,3 m*“, tedy nejen v určitém jednom místě u domu č. p. X, a stejný údaj o šířce cesty na pozemku parc. č. 1959/1 se objevuje již v rozhodnutí ze dne 19. 12. 2013.

[32] To by nasvědčovalo stěžovateli tvrzení, že nejen v určitém místě, nýbrž v celé délce, měla uvedená alternativní cesta šířku 3,3 m a pouze v jednom (zřejmě nejužším) místě (o šířce 2,4 m) došlo k jejímu rozšíření na 4,2 m. Cestu na pozemku parc. č. 1959/1, o jejíž šíři se vedla polemika, jak krajský soud, tak i správní orgány hodnotily jako alternativní s ohledem na průjezd vozů stěžovatelovy zemědělské techniky o nezpochybněné šířce 3,8 m. Z uvedeného důvodu nezbyvá než uzavřít, že dosud nebylo vyjasněno, zda kromě zmíněného největšího zúžení (u domu č. p. X, jež bylo rozšířeno) i ve zbylé délce je uvedená cesta pro příjezd k nemovitostem ve vlastnictví stěžovatele dostatečně široká, a tudíž zda představuje onu rozumnou alternativu komunikační spojnice.

[33] Uvedenou otázkou se v rámci posouzení jednoho ze znaků veřejně přístupné účelové komunikace (znak nutné komunikační potřeby) krajský soud nezabýval, ač ji stěžovatel v žalobě nastolil. Krajský soud tudíž zatížil napadený rozsudek v této části vadou nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů (§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.), k níž kasační soud přihlíží z úřední povinnosti.

[34] V dalším řízení se tedy proto krajský soud bude znovu zabývat tím, zda ve stěžovatelově případě představuje cesta na pozemku parc. č. 1959/1 skutečně alternativu ve smyslu judikturních požadavků Ústavního soudu i obou nejvyšších soudů (viz odst. [23]), tj. zda se jedná o „ještě rozumnou alternativu“, která však nemusí být zcela rovnocenná, ani natolik pohodlná, či přibližně stejně dlouhá nebo obdobně komfortní jako cesty vedoucí k nemovitostem ve vlastnictví stěžovatele přes dotčené pozemky, a to s ohledem na stěžovatelovy žalobní námitky.

[35] Nejvyšší správní soud v této souvislosti nepřehlédl, že žalovaný ve svém vyjádření k žalobě nově (protože i stěžovatelova námitka týkající se šíře alternativní cesty v celé její délce byla poprvé takto určité formulována až v žalobě) doplnil důvody, pro něž nelze považovat stěžovatelovu argumentaci o nedostatečné šíři alternativní cesty v celé její délce a z ní vyplývající závěr o nezbytné komunikační potřebě přes dotčené pozemky za opodstatněnou proto, že užívání této alternativní cesty zemědělskými stroji o šířce 3,8 m nelze považovat za užívání obecné ve smyslu § 19 zákona o pozemních komunikacích. Podle žalovaného jde naopak o užívání zvláštní (§ 25 téhož zákona), které podléhá

zvláštnímu režimu a k takovému užívání je třeba souhlas vlastníka komunikace. V dalším řízení proto bude na místě se i touto okolností, která může mít pro posouzení věci význam, zabývat.

[36] Právě uvedenými okruhy skutečností se krajský soud dosud nezabýval, ač mohou být pro posouzení věci týkající se deklarace komunikací na dotčených pozemcích jako veřejně přístupných účelových komunikací podstatné. Nejvyšší správní soud však nemůže být prvním soudem, který bude tyto otázky nyní posuzovat; odpověď na ně musí nejprve poskytnout krajský soud.

[37] Co se týká námítky stěžovatele, že krajský soud neprovedl důkaz místním šetřením, které stěžovatel navrhl v průběhu řízení o žalobě, Nejvyšší správní soud poukazuje na § 52 odst. 1 s. ř. s., podle nějž soud rozhodne, které z navržených důkazů provede.

[38] Krajský soud se v napadeném rozsudku obsáhle a s logickými závěry (byť na základě neúplně zjištěného skutkového stavu a nikoliv ze všech hledisek, která byla v žalobě nastolena) vypořádal s naplněním znaku veřejně přístupné účelové komunikace spočívajícího v nutné komunikační potřebě. Přitom dovodil, že je správný závěr správních orgánů o tom, že žádná ze dvou cest vedoucích k nemovitostem stěžovatele po dotčených pozemcích ve vlastnictví třetích osob není veřejně přístupnou účelovou komunikací. Pro uvedené nepovažoval další dokazování, a to ani místním šetřením, jež mělo směřovat k ověření stavu alternativní cesty v zimním období, za potřebné; skutkový stav měl za dostatečně zjištěný.

[39] Takovému odůvodnění, jež v napadeném rozsudku krajský soud k důkaznímu návrhu stěžovatele poskytl, není co vytknout, zvláště za situace, pokud stěžovatel současně, vedle požadavku na provedení onoho místního šetření o stavu alternativní cesty v zimních měsících, již ve správním řízení poukazoval na nezpochybněný podklad svědčící o tom, že starosta obce Vojtěchova rozhodl o tom, že cesta na pozemku parc. č. 1959/1 nebude v zimním období (od 23. 12. 2016 do 31. 5. 2017) udržována pro malý dopravní význam (viz nařízení obce Vojtěchov č. 1/2016, jež je součástí správního spisu).

[40] K prokázání nikým nezpochybněné a nesporné skutečnosti tak bylo nadbytečné provádět dokazování místním šetřením. Ostatně námitkou nesjízdnosti a neschůdnosti alternativní cesty se zabývaly jak správní orgány, tak i krajský soud ve svých rozhodnutích dostatečně. Krajský soud vysvětlil, že komunikace na dotčených pozemcích jsou ve vlastnictví fyzických osob, a proto ani u nich není nikterak zaručená její údržba v zimních měsících. V tomto ohledu tedy není alternativní cesta horší než komunikace přes dotčené pozemky.

[41] Námitka, že krajský soud pochybil, pokud důkaz místním šetřením neprovedl, je tudíž nedůvodná. Krajský soud v napadeném rozsudku vysvětlil, proč dokazování místním šetřením neprovedl, postupoval tedy v souladu s § 52 s. ř. s. To však na druhou stranu neznamena, že za předpokladu, že by v průběhu nového řízení vyvstala potřeba dalšího dokazování, nebylo možno navržené důkazy provést, a to opět za podmínek vyplývajících z § 52 s. ř. s. ve spojení s § 77 odst. 2 téhož zákona.

pokračování

VI.

[42] Nejvyšší správní soud ze shora uvedených důvodů dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná, a proto v souladu s § 110 odst. 1 věty první s. ř. s. napadený rozsudek zrušil a vrátil věc krajskému soudu k dalšímu řízení; v něm je vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem v tomto zrušujícím rozsudku (§ 110 odst. 4 s. ř. s.).

[43] Krajský soud tedy nejprve znovu uváží o předpokladu nutné komunikační potřeby přes dotčené pozemky vzhledem k obsahu žalobních námitek (viz výše) a v této souvislosti vezme v úvahu i argumentaci žalovaného a zhodnotí její význam pro posouzení věci (viz tvrzení na str. 27 spisu krajského soudu). Za předpokladu, že by poté krajský soud došel k závěru, že předpoklad nezbytné komunikační potřeby přes dotčené pozemky je splněn, bude třeba se zabývat i dalšími znaky veřejně přístupné účelové komunikace, jak je sám v napadeném rozsudku vymezil.

[44] Krajský soud současně v novém rozhodnutí rozhodne podle § 110 odst. 3 s. ř. s. též o nákladech řízení o kasační stížnosti.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. května 2020

Mgr. Aleš Roztočil
předseda senátu